

УДК 635.652/654:631.558.3

ПРОДУКТИВНІСТЬ І ЯКІСТЬ СОРТІВ КВАСОЛІ В УМОВАХ СТЕПУ УКРАЇНИ

Латюк Г. І.,

к. с.-г. н., доцент

польових і овочевих культур

grilat@ukr.net

Димов М. С.

здобувач вищої освіти

агробіотехнологічного факультету

super.mikhail@ukr.net

Одеський державний аграрний університет

м. Одеса, Україна

Анотація: досліджували проходження фенологічних фаз, біометричних показників рослин, урожай та якість бобів квасолі сортів Українка (к), Шахія, Дар, Загадка та Голубка. Встановлено, що в середньому за два роки найбільшою площею листкової поверхні характеризувався сорт Шахія, який перевищував контрольний сорт Українка на 12,6 %, а за товарною врожайністю – на 30%.

Ключові слова: квасоля, сорт, урожай, боби, товарність

Вступ. Квасоля за скоростиглістю, високими поживними властивостями зелених бобів і недозрілого зерна займає одне з перших місць серед овочевих культур. [3, с.359].

Крім того дуже значна агротехнічна цінність квасолі. Вона підвищує родючість ґрунту в зв'язку з тим, що здатна зв'язувати вільний азот повітря, завдяки діяльності бульбочкових бактерій. [4, с.36].

В зв'язку з цим, дослідження питань підвищення врожайності і економічної ефективності вирощування сучасних вітчизняних сортів квасолі овочевої залишаються актуальними і в теперішній час.

Метою даної роботи є експериментальне з'ясування економічно доцільного сорту квасолі для вирощування високих та сталих урожаїв хорошої якості в умовах Степу України.

В задачу наших досліджень входило вивчення проходження фенологічних фаз, біометричних показників рослин, урожай та якість бобів квасолі сортів Українка (к), Шахія, Дар, Загадка та Голубка.

Матеріал і методи. Дослідження проводились на полі СВК «Прогрес» розташованого в с. Миколаївка-Новоросійська Білгород-Дністровського району Одеської області. Схема досліду включала 5 варіантів: Варіант 1 – Українка (контроль), Варіант 2 – Шахія, Варіант 3 – Дар, Варіант 4 – Загадка, Варіант 5 – Голубка

Дослідження по даному завданню виконувались в 2021-2022 роках. Схема сівби $(70+35+35+35) \times 12$ см, що забезпечувало густоту стояння 250 тис/га.. Повторність досліду – трикратна. Облікова площа ділянки 10 м^2 . В процесі досліджень проводили наступні обліки, аналізи і спостереження: фенологічні спостереження, біометричні вимірювання, визначення загального, товарного врожаю, товарності продукції і середньої маси плоду. [1, с.48].

Результати і обговорення. При проведенні фенологічних спостережень було встановлено, що у контрольному сорті Українка та у сорту Голубка вегетаційний період складав 51 добу, у сорту Дар – на 1 добу менше за контроль, а в сортів Шахія та Загадка відповідно на 2 та 4 доби більше за контрольний варіант.

Аналізуючи дані площі листової поверхні необхідно відмітити, що в середньому за 2 роки, найбільшою площею листової поверхні однієї рослини та площею листової поверхні на 1 га характеризувався сорт Шахія, який

перевищував контрольний сорт Українка на 12,6 %, сорти Загадка, Дар та Голубка поступалися контролю на 2,3, 13,4 та 19,6 % відповідно.

Із даних товарного врожаю, в середньому за два роки, видно, що сорт Шахня перевищує контроль на 30, сорт Дар – на 17,1, а сорти Загадка і Голубка поступалися стандарту на 2,9 і 10,0 %. Товарність врожаю досить висока, особливо у таких сортів як сорт Дар, Шахня і Голубка. Вони за цим показником перевищували контроль відповідно на 8, 7 і 4 % .

У 2021 р. сорт Шахня за кількістю бобів перевищував контроль на 1,3 боби, а сорт Загадка поступався контролю за кількістю плодів на рослині на 0,7 шт. Сорти Голубка і Дар за кількістю бобів на рослині поступалися контролю відповідно на 1,1 і 2,4 шт.

У 2022 році порівнюючи сорти за цим показником з контрольним сортом, слід відмітити перевагу сорту Шахня. Він суттєво перевищував сорт Українка (К) за кількістю бобів на рослині на 0,7 шт. Сорт Голубка за кількістю плодів, як і в 2021 році суттєво поступався стандарту.

Таким чином, більш висока врожайність сорту Шахня забезпечується, в першу чергу, більшою кількістю плодів на рослині і більшою масою плодів з рослини.

Висновки. В середньому за 2021-2022 роки в контрольному сорті Українка та сорті Голубка вегетаційний період складав 51 добу, у сорту Дар – на 1 добу менше, а в сортів Шахня та Загадка відповідно на 2 та 4 доби більше за контрольний варіант.

Аналіз даних площі листової поверхні на одному гектарі, встановив, що найбільшою площею листової поверхні характеризувався сорт Шахня, який перевищував контрольний сорт Українка на 12,6 %, сорти Загадка, Дар та Голубка поступалися контролю на 2,3, 13,4 та 19,6 % відповідно.

Встановлено, що за показником товарної врожайності сорт Шахія перевищує контроль на 30%, сорт Дар – на 17,1%, а сорти Загадка і Голубка поступалися стандарту на 2,9 і 10,0 %

Слід відмітити досить високу товарність продукції в усіх варіантах досліду, особливо в сортів Дар, Шахія та Голубка, які за товарністю перевищували контрольний сорт Українка на 8, 7 та 4 % відповідно.

Встановлено, що маса 100 бобів, в середньому за 2 роки, перевищувала контроль у сорту Дар на 43, Шахія - 10.5, Загадка -3,0 % а в сорту Голубка поступалась йому на 4,7 %.

Список літератури

1. Методика дослідної справи в овочівництві і баштанництві. За редакцією Г.Л. Бондаренка, К.І. Яковенко. Х.: Основа, 2001, 369 с.

2. Суница Ф. Ф. Овощная фасоль. Промышленные технологии в овощеводстве: сб. науч. тр., Кишинёв: Картя Молдовеняске, 1980. с. 359-364.

3. Яковенко Т.М. Агробиологическое обоснование приёмов возделывания фасоли при посеве её в чистом виде и полосами с кукурузой на юге Украины: Дисс... к-та с.-х. наук. Одесса, 1992. 197 с.